СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 293. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 17. грудня, 1923. VOL. XXXI. No. 293. Jersey City, N. J., Monday, December 17, 1923. THREE CENTS

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ КРИТИКУЄ ПРОМОВУ КУЛИДЖА

ВАШІНГТОН, 14. грудня. — Сенатор Ла Фолет видав нині публичну критику промови президента Кулиджа, виголошеної на вступнім засіданню теперішної сесії американського конгресу.

Ла Фолет називає сю промову дуже талановитою обороною богацьких інтересів та знаменитим висловом реакційного (назадницького) погляду на ціль уряду.

КОНҐРЕС ВСЕ ЩЕ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ

ВАШІНГТОН, 14. грудня. — Боротьба за головство комітетів сенату та палати послів, що не дає обом палатам можности приступити до нарад над лежачими перед ними справами, ще не покінчена. Наслідком заострення боротьби серед двох груп републиканських членів конґресу демократична менчість набирає що раз більшого значіння.

КУЛИДЖ НЕ ХОЧЕ МІШАТИСЯ В БОРОТЬБУ ЗА БОНУС

ВАШІНГТОН, 14. грудня. — Президент Кулидж заявив конгресменам, котрі хотіли від нього заяви в справі бонуса, що він в сю справу не хоче мішатися та дбає лишень за переведенє пляну секретаря скарбу про зниженє податку.

ОДНОГО ПРЕДСТАВНИКА НА РЕПАРАЦІЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ УЖЕ ВИБРАНО

ВАШІНГТОН, 14. грудня. — Президент Кулидж уже постановив, що одним представником Злучених Держав на межинародній репараційній конференції, що малаби установити висоту німецького відшкодовання, має бути Овен Янґ, голова дирекшорської ради підприємства Дженерал Електрик Ко.

НАНСЕН ЗА ЛІҐОЮ НАРОДІВ

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Фрітйоф Нансен, відомий на весь світ відкривець, комішенер Ліґи Народів, виголосив тут відчит, в якому станув на становищи, що Ліґа Народів є одиноким способом для заведення світового мира.

ЦЕРКВИ ЗА ЛІҐОЮ НАРОДІВ

КОЛАМБАС, Огайо, 14. грудня. — Виконавчий Комітет Федеральної Ради Церков вислав до президента Кулиджа заяву за приступленнєм Злучених Держав до Ліґи Народів або за якимнебудь другим межинародним тілом, кращим від Ліґи як що воно існує.

ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРДОВОЇ ПАРТІЇ

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 14. грудня. — Конвенція прихильників кандидатури Генрі Форда на уряд президента Злучених Держав постановила, що аґітацію за сею кандидатурою мають вести місцеві клюби, які мають уложити виборчу програму. Фордови дали 6 тижнів, щоби він заявився, чи буде кандидувати.

ЗЕЛІЗНИЧА РАДА ОСУДЖУЄ ЗЕЛІЗНИЦІ

ШИКАҐО, Илинойс, 14. грудня. — Зелізнича Робітнича Рада видала публичний осуд зелізничих підприємств Пенсилвенії та Ірі за непослух супроти рішень Ради.

БУРЯ ПРОТИ ГОРІВЧАНИХ ПАЧКАРІВ

НЮ ЙОРК, 15. грудня. — Наслідком бурі, що лютує здовж східного побережа Атлянтийського Океану, фльота кораблів, пачкуючих алкоголічні напитки, що стояла на котвицях, ждучи догідної пори для виладування своїх „святочних" напитків, кораблі мусіли зняти якорі та поплисти на повне море.

Федеральні аґенти прогибіційні, що пильнують канадийської границі, кажуть, що їм вдалося вже здержати більшість святочного пачкарства.

АНҐЛІЯ ПЛАТИТЬ ДОВЖНУ РАТУ

ВАШІНГТОН, 15. грудня. — Анґлійський скарб вислав до скарбу Злучених Держав другу рату на сплату свого военного довгу. Рада ся виносить 92 міліони долярів, з чого 69 міліонів належиться як процент, а лише решта як рата на сплату довгу, виносячого тепер 4 міліярди 600 міліонів долярів.

ДАЛІ ОБКРОЮЮТЬ ВЛАСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ҐУБЕРНАТОРА

МАНІЛЯ, Филипинські острови, 14. марта. — В низчій палаті леґіслятури знова внесено проєкт дальщого обмеження власти ґубернатора островів, якого іменує американський уряд. Після сього проєкту власть ґубернатора видавати гроші булаби сильно обмежена.

МЕКСИКО НАТИСКАЄ НА ВИЗНАННЄ ОБРЕГОНА

ВАШІНГТОН, 14. грудня. — До нюйорського порту приїхав Мартин Ґусман, президент комітету для заграничних справ в мексиканській палаті послів, щоби добиватися від американського уряду поспішного визнання президента Обреґона.

З МЕКСИКАНСЬКОГО ЗАМІШАННЯ

МЕКСИКО, 14. грудня. — Федеральний уряд Мексика почав жвавійшу акцію проти повстанців. На чолі урядових військ поставлено ґенерала Амаріляса, котрий уже почав прочищувати західне Мексико з повстанців. В східній части зате повстанці знова посунулися вперед.

МЕЙОР МІСТА АРЕШТОВАНИЙ ЗА ЗМОВУ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ

ТОЛІДО, Огайо, 14. грудня. — Федеральна лава присяжних суддів постановила обжаловати за змову нарушити прогибіційний закон Адольфа Унґера, мейора міста Тифина, та 24 мешканців сього міста.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗА ОБ. МЕЖЕННЄМ ІМІҐРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — На нарадах Національної Іміґраційної Конференції, що радить тут двох днів, виступав представник Американської Федерації Праці, заявляючи отверто, що робітничі юнії, звязані з нею, стоять далі за обмеженнем іміґрації.

ПОЛІТИЧНА КОНВЕНЦІЯ НА СУХІМ МІСЦИ?

Стейтовий уряд Огайо мав заручити, що він уже постарається о се, щоби в місті Клівленді не було нігде можливо дістати напитку, як там буде відбуватися конвенція републиканської партії для встановлення програми та кандидата на президентуру Злучених Держав.

АМЕРИКАНЦІ ПОКИДАЮТЬ МЕКСИКО.

Як доносять з усіх частий Мексика, Американці почали втікати з Мексика, боючися клопотів підчас революційної боротьби, що там тепер починається.

КАЖЕ, ЩО МІЛІОНАМ НІМЦІВ ГРОЗИТЬ ГОЛОД.

Др. Людвик Штайн, берлінський соціольоґ та заграничний редактор газети Фосіше Цайтунґ, заявив на відчиті, виголошенім на банкеті нюйорських бнакирів, що міліонам Німців грозить голодова смерть сеї зими, як Америка не поспішить Німеччині з допомогою.

ІМПОРТ НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ ДО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ В 1922

році виносив — згідно з урядовою статистикою — 6.257 цистерн і 2.372 цистерн ропи. З Польщі (з Сх. Галичини) вивезено цих 2,372 цитерни. Нахтових виробів (нафти, бензини, оліїв, парафіни, опалової ропи, ґазового олію) вивезено з „Польщі" до Чехії в 1922. р. 4.688 цистерн або около 72 процент. Експорт з Румунії 441 цистерн, або около 6 прц. Зе Зєдинених Держав еcкпортовано до Чехословаччини: 162 цистерни нафти, 509 цистерн бензини, 9 цистерн оліїв (смарів), 570 цистерн ґазового й опоалового олію і 11 ваґонів парафіни, разом 1,261 цистерн або процент. З инших країв (Німеччина, Юґославія, Австрія експортовано до Чехословаччини всего лише 4 процент.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ЗНАХІДКИ НА УКРАЇНІ.

Українська Академія Наук у Київві організувала спеціяльну археольоґічну комісію під проводом археольоґа і директора музею ім. Ханенка, проф. М. Е. Макаренка та при співучасти архитекта І. В. Морґілевського для дослідів над памятниками української старовини. Ся комісія влаштувала експедицію для розгляненя і описання найстаршого зразка архітектури на Україні: Чернигівського Спаса, який є памятником з 1035 р. початим Мстиславом Тмуторованським. Сей памятник, цінний з погляду історичного і артистичного, не є донині описаний ученими. Праці експедиції почались великим успіхом: З північного боку Спаса відкрито фундаменти будівлі з XI. віку, незвичайної вартости, тому, що цей тип будівлі не зустрічається в ніяких инших зразках, до чині захованих. Матеріял цієї будівлі чудує своєю силою, що потревала майже 1000 літ, а краса сполуки каміння, цегли і дерева, виімкового коліру, вразила спеціялістів. Крім розкопок зовні йде праця внутрі під собором де, як кажуть літописи, мають бути похоронені чернигівські князі XI і XII. століття. На випадок відкриття гробниць з великої княжної доби, якщо вони не є знищені ще за часів татарських наїздів, можна буде віднайти неоціненний матеріял для історії цих померклих віків.

РОМАН ЕҐИПЕЦЬКОЇ МУМІЇ.

Анґлійські часописи розписуються багато про новоотолошену студію дослідника Картера, приятеля лорда Карнервона, що згинув від отруйного жала мухи в гробі еґипетського короля Тутанхмена. Картер продовжує працю свого нещасливого приятеля. Він описав знайдені до цього часу дорогоцінности і відчитав написи на гробі. На гробі жінки еґипетського короля є описана зворушуюча історія й нещасливого подружжа. Вона овдовіла в 18 році життя, була дуже енерґійна. Не хотіла залишити престола. І тому негайно по смерти чоловіка звернулась до сусіднього короля з проханіям прислати до неї своїх синів, щоби вона могла між ними вибрати кандидата на еґипетський престол. На жаль, король племени Гітітів не поквапився у відповідь і коли його син приїхав зі спізненням, еґипетська королева вже вийшла замуж за иншого.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НАЦІОНАЛЬНА СТАТИСТИКА ШКІЛ ХАРКІВЩИНИ.

„Комунист" подає отсі статистичні дані про шкільництво на Харківщині: Українських шкіл є — 29.1 прц., чисто російських — 20.1 прц., мішаних — 49.2 прц., жидівських, польських, німецьких, татарських та болгарських — 1.6 прц. В повітах купянському та ізюмському, де мало мішаних шкіл і де учителі не знають української мови, українізація переводитиметься повільно. Сюди доведеться перекинути певну скількість учителів — Українців. У Харкові мають відчинити ще 5 українських шкіл для 4600 учеників, крім давніх 11 українських шкіл. У самому місті Харкові українізація політосвіти буде переведена лише на половину, головно на передмістях.

ЦІЛКОВИТЕ ПОРАЖЕННЯ ПОЛЯКІВ ПРИ ВИБОРАХ В ДАНЦІҐУ.

По остаточним обчисленням голосів при виборах до данціґського сенату, Поляки вінесли цілковите пораження: на 111 вибраних послів — Німців ріжних партійних угруповань вибрано ледви 7 Поляків.

РУМУНСЬКО-СОВІТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

В румунсько-совіських переговорах, які ведуться з малими в Тирасполі, поставлено совітами домагання отворити консулят СССР. в Букарешті і румунського представництва в Републіках Союзу. Совіти домови що до обміну товарами, магалися дальше заключення назначено Одесу. Румунія при чому міцем переладуван годиться засадничо на ті домагання, жадає однак від Совітів повного управильнення політичних відносин між обома державами та признання Бесарабії Румунії. Дальше продовження нарад послідує 27. ц. м.

ТРАНСПОРТИ РОСІЙСЬКОЇ РОПИ ДО ПО. АВСТРІЙСЬКИХ КРАЇВ.

Останніми часами оживився експрот російської ропи до републик: мадярської (5 тисяч цистерн), австрійської й чехословацької. Краї ці (мають високо розвинений рафінерійний промисл) терпіли довгий час на брак самого матеріялу. Перед війною і по 1918. р. діставали його з Сх. Галичини Тепер користають із дешевого водного фрахту Чорним морем і Дунаєм, заосмотрюються у засоби російської ропи (кипячки) в заміну за технічні вироби і вертничі прилади для нафтового промислу.

ЗАКОН ПРО СУДИ ПРИСЯЖНИХ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В юридичній комісії чехословацького парляменту одобрено на днях законопроєкт про суди присяжні на Підкарпатській Україні.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОСОЛ В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

Дня 20. м. м. перед денним порядком соймового засідання зложив посольску присягу пос. **Сергій Назарук**, котрий увійшов на місце посла Комаревича в листі ч. 16, котрого Ляхи позбавили мандату.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. П. СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗА.

Отсим повідомляєсь всіх Вп. П. Секретарів, що виказки та рахунки до відділів вислано всім відділам. Якби однак котрий з П. Секретарів таких не отримав до днесь, нехай сейчас повідомить Канцелярію У. Н. Союза, а вишлесь другі. Не треба ждати з висилкою рахунків та справоздань аж до послідного дня в місяци, а старатись вислати сейчас по мітінгу, а вже безусловно найдальше 26-го с. м.

В рахунках за грудень подані належитости за календарі і такі мають бути заплачені в грудні, щоби можна вирівнати рахунки межи канцеляріею У. Н. Союза і адміністраціею Свободи.

Календарі вже вислаєсь до відділів і всі відділи отримають їх в грудні. З уваги, що тепер перед святами переповнення на почті і експресах, тому дуже можливо, що не всі будуть могли одержати календарі як раз на мітінг, однак се не повинно здержати Вп. П. Урядників від сколектовання по 30 цт. від члена. Рахунок вислати як слід без перенойшення довгів на слідуючий рік.

Роман Слободян, фін. секретар.

НІМЕЧЧИНА ЩЕ РАЗ ПРОБУЄ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ФРАНЦІЄЮ

ПАРИЖ, 14. грудня. — Заступник тутешнього німецького амбасадора, др. фон Геш, повідомив нині француського премієра Пуанкаре, що хоче з ним мати важну розмову. Пуанкаре назначив сю розмову на завтра.

Др. фон Геш має предложити премієрови Пуанкаре, щоби француське правительство згодилось на безпосередні переговори з Німеччиною у справі вирішення питання про Рурщину і Рейнщину.

Запевняють, що Німеччина готова поробити Франції великі уступки, але тільки під умовою, що суверенність тих двох німецьких країв буде збережена.

АМЕРИКАНСЬКІ ІНДІЯНИ В ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 14. грудня. — Сюди прибула делеґація американських Індіян з Вайовминг з наміром звернутись до Ради Ліґи Народів яка тут тепер засідає, щоби помогла їм здобути повні горожанські права в Злучених Державах.

Делеґація прибула у повному індиянському військовому строю, чим вельми задивувала Парижан.

СОЦІЯЛІСТИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО НІМЕЦЬКОГО СТЕЙТУ УСТУПИЛО

БЕРЛІН, 14. грудня. — Соціялістичне правительство Саксонії уступило наслідком відмові підпертя зі сторони демократичної партії.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ ПЕНСІЙ

БЕРЛІН, 14. грудня. — Німецьке правительство повідомило всіх своїх урядовців, що може виплатити їм лише половину їх заробітних платень.

ЗМЕНЬШЕННЄ ЧИСЛА УРЯДОВЦІВ В НІМЕЧЧИНІ

БЕРЛІН, 14. грудня. — Ізза фінансової скрути німецьке правительство постановило обмежити число урядовців.

Від нового року задля ощадности має воно віддалити 500,000 урядовців.

КЛОПОТИ З ГРІШМИ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 14. грудня. — При виміні долярів платять тут лише по 4 тріліони марок за одного доляра, хотяй його вартість на ділі більша.

Нових „рентових марок" годі дістати, бо правительство видало їх лише малу скількість.

АВСТРІЯ ПОГОДИЛАСЬ ЗІ СВОЄЮ ДОЛЕЮ

ВІДЕНЬ, 14. марта. — Австрійський міністер заграничних справ Ґрунеберґ заявив, що Австрія зробила сього року великий поступ в економічній відбудові.

Він зазначив, що Австрія не найменьша з держав, але вона перша зрозуміла своє становище по програній війні з аліянтами. Австрія, на його думку, погодилася з невдачею у війні і взялась до праці, не так як Німеччина, яка доразу стала до боротьби з побідниками і тепер попала в економічне лихолитте.

ЗАКІНЧЕННЄ ПОЧТОВОГО СТРАЙКУ

ВІДЕНЬ, 14. грудня. — Страйк тутешніх почтових робітників скінчився нині їх побідою. Правительство приняло їх домагання.

НАГОРОДА НОБЛЯ—НА АВСТРІЙСЬКІ ПОДАТКИ

ВІДЕНЬ, 14. грудня. — Австрійський колектор податків повідомив професора Преґля з Грацу, в Австрії, котрий недавно одержав нагороду Нобля за працю з обсягу хемії, що він мусить зложити 75% нагороди до державного скарбу яко доходовий податок а лише четвертину може задержати собі.

(Нагорода Нобля тепер виносить біля $40,000; значить що проф. Преґль має дати Австрії податку $30,000, а собі може оставити тільки $10,000).

СТРАХИ НА КОРОЛЯ

КОПЕНГАҐА, столиця Данії, 14. грудня. — Тутешня газета Клоккен Фем повідомляє, що данський король Крістіян пережив нині великий страх, бо одержав непідписаний лист, в якому автор листа вигрожувався йому, що спалить його замок Фреденсберґ, та що убє його, його жінку і престолонаслідника.

ЗА КВОДРА МІЛІОН ПОЛЬСЬКИХ МАРОК

ПАРИЖ, 14. грудня. — На тутешній біржі продавано нині польські марки по одному міліонови за 25 американських центів.

НОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ПАТРІЯРХ В ЦАРГОРОДІ

ЦАРГОРОД, Туреччина, 14. грудня. — Престол грецького православного патріярха в Царгороді обняв бувший грецький митрополит Григорій з Халькедону.

ВІТОС НЕ ОБРАЖУЄТЬСЯ

ВАРШАВА, 14. грудня. — Польський шляхтич Хлаповський назвав був свого пса „Вітосом", щоби показати премієрови Вітосови, за що він його має.

Одначе Вітос за се на Хлаповського не погнівався, а в доказ сього запросив його, щоби приняв участь в його кабінеті.

(Вітос не мав чого гніватись на шляхтича Хлаповського, бо він таксамо вірно служить панам і Хлаповському між ними як і собака Хлаповського).

ПОСОЛ ЕҐИПТУ ІДЕ ДО АМЕРИКИ

КАЇРО, Еґипет, Африка, 14. грудня. — Посол Еґипту до Америки, Сейфдаг Йонші паша, виїхав відсі на своє становище до Вашингтону.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАШІ СТУДЕНТИ В НІМЕЧЧИНІ ПРО ОБЄДНАННЯ.

Українські студенти, перебуваючі в Німеччині, відбули дня 18. та 21. падолиста сього року в Берліні 8. загальні збори своєї органїзації.

З рефератів, промов та резолюцій зборів видно, який ряд важних для себе справ порушувало українське студентство в Німеччині.

Межи ріжними справами бачимо серед резолюцій заяви про Обєднанне Українських Організацій в Америці. Каже резолюція:

„З почуттєм радісного вдоволення 8. загальні збори Спілки Студентів Українців в Німеччині приймають до відома вісти про працю Другого Всеукраїнського Конгресу в Филаделфії та висловлюють надію, що ціле українське громадянство, деб воно не перебувало, пійде слідом за Українцями в Америці, які в годину лихоліття Батьківщини виявили незломне стремлінне української еміграції в Новому Світі до ідеалу Єдиної Неподільної Української Самостійної Держави. Збори висловлюють з нагоди так славної, гідної української нації, праці Конґресу свою пошану й привітаннє ново-обраній управі „Обєднання Українських Організацій"."

Ся енунціяція українського студентства в Німеччині показує, що щира праця коло обєднання національно свідомих сил на американській іміграції для допомоги визвольної боротьби в старому краю находить уже відгомін серед других іміґрантських кругів. З часом примір обєднуючої роботи в Америці мусить найти свій відгук і в самому краю. У вірі в велику вагу обєднуючих стремлінь „Обєднанне Українських Організацій в Америці" повинно братися з тим кращим запалом до поборення перешкод, які ставиться тепер обєднанню українських сил в Америці.

ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКУ „УКРАЇНІЗАЦІЮ".

Придніпрянці остерігають український загал перед легкою вірою в большевицьку „українізацію".

Один Придніпрянець пише у львівській часописі:

„Боюсь я тої українізації... Боюсь дарів фалшивих людий"...

З початку він завважує, що якби в установах на Україні були Українці, то не требаб „українізації". Але там є Москалі і московські Жиди, отже їх українізується. Українізується остільки, щоби знали мову українську, а позатим вони і надалі остаються московськими большевиками, які хотять держати Україну під Москвою.

Отже українізується державну машину назверх, щодо мови, але по сути вона московська, московська в усіх своїх політичних стремліннях.

Значить, українізація має послужити оруддем Москви, щоб задержати Україну під московською владою.

Загально звісно, що українська книжка на Україні, при всій тій славетній „українізації", далі переслідувана або й заборонена.

Українські школи потрохи українізуються, але теж тільки щодо мови, а по сути вони московські духом. Притому і московські школи на Україні леґалізуються. До того московські школи на Україні мають московські книжки, а українські школи українських книжок не мають.

Згаданий висше автор каже ще таке:

Большевики вже стільки разів піддурили український нарід. Вони кожний раз, як треба було їм цього, примилювались до українства. Троцький видавав накази, що московська червона армія вступає на Україну тільки яко гість. Пізнійше щойно показували свої зуби. Треба нам добре дивятись, чи й тепер не потребують нас до чогось. Українізують школи, театр а навіть установи — гаразд. Нема їм за що дякувати, бо вони се мусять робити. Їм того потрібно, а нам воно належиться.

До сього ще слід завважити осьщо.

Большевики ніколи ще нікому не уступили добровільно, а все тільки і єдино під примусом.

Примушують їх обставини. Хотять прикувати Україну до Москви, а коли всі їх способи невдалися, пробують українізації, тільки ЗВЕРХНОЇ УКРАЇНІЗАЦІЇ МОСКОВЩИНИ НА УКРАЇНІ, аби її там укріпити і так прикріпити Україну до Москви. Значить — се московська українізація в московських інтересах.
СІЛИ в сьому уступити, свідчить про ПОБІДУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НАД КУЛЬТУРОЮ МОСКОВСЬКОЮ НА УКРАЇНІ. Московська культура показалась там безсильною, дарма, що царить там влада московська.

Українці мусять брати і сю обставину під увагу і мусять прикласти всіх своїх сил і засобів для ПОВНОЇ ПОБІДИ української культури на Україні над культурою московського окупанта.

А помогти можуть, коли візьмуть чинну, пильну і громадну участь в культурній праці на Україні.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

ПОКАРАНА НЕОБАЧНІСТЬ.

Як поталанило американським комунам у совітськім раю.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Минулою весною разом з перелітними птахами прибули на совітську Україну небувалі гості: американські кольоністи. Треба було цілком не знати українських відносин, щоб зважитись на таку очайдушну подорож. Треба було найменшого поняття не мати про дійсну природу большевизму, про місцеві обставини й про тисячу инших річей, щоб зробити цей божевільний крок. Але зручна й безсовісна пропаґанда большевиків зробила своє, й кілька сот одурених американських кольоністів прибуло на Україну шукати тут хліба й щастя...

Орґанізувало ту подорож „Товариство технічної допомоги Совітській Росії". Накупило воно на 100 тисяч долярів всяких машин та знаряддя, набрало воно людей енерґійних, ділових, американізованих. А совітський уряд мав дати тим людям досить землі та забудовань, щоб завести комуністичне господарство.

„Що-ж, комуни — так комуни", думали собі люди: „працюва ми в Америці на чужих людий — давай попрацюємо тут на самих себе"... Добре собі американські кольоністи ту справу уявляли. Та недобре воно для них вийшло.

Першою була основана комуна **„Новий Світ".** Ми, европейські люди, називаємо Америку новим світом, а ті бідолахи собі сказали, що для них Україна буде новим світом. Деж пак! Землі — скільки хочеш, господарів — ніяких: живи, душа, без контуша!...

Та по короткім часі на худобу напала якась хороба, а потім вона перейшла й на людий. Скоро виявилось також, що то за хороба: **сап,** або по-нашому **носатка.** Худоба повиздихала, бо не було ніяких ліків, а там і кілька людий померло. Аж тут бідолашні кольоністи довідались, що совітські комісари дали їм **заражені будинки** для життя. **Комісари знали, що в будинках сидить зараза, але кольоністам нічого про це не сказали.** Певно думали, що до Американців зараза не пристане. А вона взяла та й пристала.

Так розпалась комуна „Новий Світ".

Друга комуна прибрала собі назву **„Червоний Прапор".** Гарна назва, що й казати — весела й революційна. Та до назви треба ще землі. Отож комуна **цілих сім місяців** тинялась по Україні, а все вільної землі не знаходила. Нарешті, дали їй якийсь зруйнований совхоз. Кольоністи зраділи, відрепарували будинки, зорали землю, витратили силу грошей і вже думали, що мають щастє в кешені. Аж тут прийшли комісари й звеліли кольоністам **забиратись геть.** Куди? А куди хочете: тут ми будемо хазяйнувати...

Так розпалась і кольонія „Червоний Прапор".

Третя кольонія назвала себе скромнійше: **комуна ім. Джона Рида.** Каюсь у своїй темноті: я не знаю, що то за святий був Джон Рид. Але очевидно, що й большевики того не знали, бо комуні довелось тинятись без землі **аж цілих десять місяців.** Нарешті, на десятий місяць їй віддали бувший маєток Пирогова на Поділлю. Зовсім було-б добре, та господарство в маєтку показалось настільки зруйнованим і знищеним, що **жити й хазяйнувати там неможливо.**

Ще одна американська камуна придумала собі поетичну назву **„Луна".** Дали їй на Одещині 5 тисяч десятин **голого степу,** без однісінької будівлі, та ще в двох кавалках, звязаних між собою довгою та вузкою смугою, вирізаною поміж селянськими землями. Щоб тут завести господарство, на це не стало навіть американських долярів. Билась, билась та „Луна" й нарешті **збанкротувала.**

Щоб розповісти сумну історію всіх американських комун на Україні, для того треба було-б написати цілу книгу. Досить тут буде зазначити, що фактично **ні одна американська комуна** — а було їх щось кілька десятків — **не стала на Україні твердою ногою.** Частина кольоністів ще й тепер блукає на Україні, частина повернула до Америки, проклинаючи свою необачність, а частина знайшла собі передчасну могилу на широких степах України...

А щоб читач не подумав, що наведені тут подробиці взято з якого-небудь „контр-революційного" жерела, то ми його можемо заспокоїти, що це все — й ще більше — надруковано на шпальтах московської комуністичної „Правди". Пише про це якийсь товариш Зорич, а в нього тільки списав

Радянин.

Прага, 1. грудня.

ПРОТИ-ГАЛЄРСЬКЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ

Стараннем Ліґи Американських Горожан Українського Походження відбулося в неділю, дня 9. грудня велике народне віче, яке винесло протест проти урядового витання польського ґенерала Галлера міськими урядниками міста Ню Йорку.

Віче відбулося в салі Українського Народного Дому. Саля була забита битком. Віче отворив голова Ліґи, гр. Степан Дімбіцький, подаючи в своїй промові, що ціль віча лежить в тому, аби запротестувати проти розбишацьких нападів військових банд Польщі на безборонні населення сусідів Польщі. Перед Ню Йорком, — говорив бесідник, — стоїть тепер ціль вести далі допомогу для визвольної боротьби в рідному краю та удержувати один народний фронт проти наступу ворогів. Покликавши гр. П. Сокальчука на секретаря, він уділив голосу першому бесідникови, гр. Олемянови Ревюкови.

Приїзд ґенерала Галлера, — говорив сей, — важний з кількох зглядів. Отсе приїзджає до Америки людина, котра представляла собою похід розбишацької Польщі проти Українців. Ґенерал Галлер не лишень представляє заборчу політику Польщі супроти сусідів, але й він являється втіленнем війни некультурної; війни яка звертається не стільки проти збройного вояка, скільки проти розоруженого плінника, безборонної жінки та дитини. Важний далі приїзд Галлера ще й тим, що його треба вважати віщуном приїзду польських банкирів та польських міністрів скарбу за позичкою на піддержку для мілітарної політики імперіялістичної Польщі. Не диво що проти урядового витання такої людини американськими урядниками, піднесли протест всі українські кольонії по Злучених Державах, та що з усіми кольоніями йде й Ню Йорк.

Та підносячи сей протест, не треба дурити себе щодо того, що може такий протест зробити. Не зробить він саме того, що він собі виразно ставить за ціль. Не запобіжить він витанню Галлера американськими урядниками. Не доконають сього ні українські, ні литовські, ні жидівські протести.

Всеж таки вони доконають того, що американська публична опінія через них довідається, що Польса загарбала непольські краї, що в Польщі є народи, невдоволені з польського панования над ними, та що се для вдержання їх в карбах Польща удержує коштовні армії, на удержаннє котрих вона жебрає позичок в Анґлії, Франції та Америці. З тої причини такий протест треба робити.

Рівночасно, однак, треба дивитися, аби з нагоди протесту проти Галерівських парад скріпити боротьбу проти Польщі, яка ведеться на українських землях, бо все треба памятати на те, що осередок боротьби є не в Америці, на іміґрації, а таки на українських окупованих селах та містах. Наші браття всіх верстов та всіх кляс, селяни, міщани, робітники, інтеліґенція, ведуть сю боротьбу проти наїзника і коли ми хочемо справді піднести гідний протест, то поможім сій боротьбі своїми жертвами. Підпомогою для боєвої акції під Польщею американські Українці заложуть найкращий протест проти польських наїзників на Україну.

Бесідник закликав, аби не сводити народного гніву на пусті визиванки, але ділом показати свою ненависть о польського ярма на українських землях. Про те, як воювали польські вояки, можуть докладно розказати бувші жовніри української армії, які брали самі участь в польській війні, а котрих на салі було повно [illegible]. З них і виступив тепер гр. Н. Воробець, старшина української армії, котрий брав участь проти нападу Галлера на Галичину. Бесідник підносить витревалість української армії в боротьбі проти ворога, поміч селян для сеї боротьби, яка радість огортала українські села, коли до них витала українська армія, а яка роспука, коли вона покидала село. Так на живім досвіді переконалися українські вояки, як свідомі наші села та як щиро вони бажають української держави. В сьому й бесідник бачить найкращу запоруку, що українська держава вернеться.

Другий український жовнір, гр. Д. Галичан, теж старшина української армії та учасник походу проти Галлерової армії, подавав факт за фактом схарактеризування способів боротьби, яких вживалася „армія". Він оповідав лишень факти, яких свідків він самий бачив: як Галлерчики розстрілювали безбройних полонених; як вони кололи багнетами вагітних жінок; як варили окропом українського священика зате, що його син служив в українські йармії. На фактах, до яких бесідник не додавав від себе ніякого осуду, слухачі бачили образ галлерівської армії як банди опришків.

Дальші факти в тім самім напрямі додав третий жовнір української армії, гр. Фенчинський. З довшої низки поданих ним фактів один живо вбився всім слухачам в память. До польського полковника, француза з роду, приводять українського страшину з карабіном на плечах, з котрого вибрано замок. Полковник який за короткий час побуту при польській армії набрався вже польського духа, бє плінника в лице. Сей — за пониженню козацької чести — знимає з плечий кріс, прикладом вдаряє французько-польського лицаря в голову з такою силою, що мозок йому вийшов на місци. Козака беруть на нібито военний суд та по короткій нараді вішають за ноги до дерева, а офіцири роблять собі до його тіла вправи в стрілянню, стріляючи при тім так, щоби його ранити, але не вбити. Подіравлений кулями, геройський козак сконав під катівськими руками по цілоденних муках...

Ще один факт врізався в память присутним. Коли українська армія підчас свого відвороту зпід Львова зробила раз наступ, коло Винник захопив відділ, до котрого належав бесідник, 15 польських автових возів („троків"). Кождий з тих „троків" був в щерть наладований хлопськими кожухами, перинами, полотнами, подушками та всяким инчим добром, нарабованим польськими жовнірами в українських селах. На возах везлися польські сестри милосердя та урядники Червоного Хреста, що нібито їхали помагати терплячим...

Слідуючий бесідник, гр. П. Задорецький підчеркнув в своїй промові брак політичної далекоглядности в українських провідників в Америці. На думку бесідника, нещастє Галичини булоб неможливим, колиб американські Українці були зорґанізували в Америці українську армію тоді, як подібну армію орґанізували Поляки, Чехи та другі Славяни. Бесідник оповідає, як до Українців підходили представники американського уряду з відповідною пропозицією, але крикливі провідники заглушили сей клич окликом, що мовляв се бувби мілітаризм.

Послідний бесідник, гр. Шевчинський з Джерзи Сіти, підняв потребу освіти серед американських Українців. Бесідник висказував, що з українською іміґрацією в Америці будуть числитися Американці аж тоді, як з неї вийде ряд людий, які здобули собі висшу освіту та визначне становище в Америці. Він звертав теж увагу на те, що коли Українці хочуть мати політичний уплив в Америці, мусять ставати американськими горожанами в більшім числі, як се робили досі.

Предсідатель дякує бесідникови за звернення уваги на сю справу та повідомляє, що Ліґа Американських Горожан Українського Походження дає всяку допомогу при вибиранню горожанських паперів.

Ґерман прочитав тепер текст протесту віча проти урядового витання ґен. Галлера містом Ню Йорком. Протест приняли зібрані через аклямацію. (Сей протест, підписаний Ліґою Ветеранів та других товариств, вислано на руки мейора міста Ню Йорку.) Збірка на кошта віча, протесту та на боєву акцію, заряджена на вічу, дала 105 долярів 10 центів.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

П. Сокальчук,
секретар віча.

З УХВАЛ ШИРШОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ

По нараді Ширшого Народнього Комітету (репрезентаційного збору української трудової партії Галичини), яка відбулась дня 2-ого м. м. у Львові, дир. Ник. Даниш поставив отсі резолюції:

1) ШНК. приймає звіт з діяльности Тісн. Народн. Комітету до одобрюючої відомости (принято всіми голосами проти двох — А. Малецького і рад. Ів. Кохановського із Станиславова).

2) ШНК. висловлює подяку і признаннє голові Народн. Комітету д-р Вол. Охримовичеви за його дотеперішню діяльність (принято одноголосно при грімких оплесках салі).

3) ШНК. доручує ТНК. поробити заходи для можливо скорого скликання Народнього Зїзду (ухвалено одноголосно).

У звязку із звітом про заходи для скликання **Національного Конгресу західно-українських земель** д-р А. Говикович зголосив резолюцію:

ШНК. признає конечну потребу скликання Національного Конгресу західно-українських земель і доручає ТНК. в порозумінню з іншими українськими національними угрупуваннями поробити всі заходи для підпотовання Національного Конгресу, його відбуття та поликання ним до життя **Верховної Української Ради західно-українських земель** (принято одноголосно).

Довшу дискусію викликала незалежна група трудової партії. Йдучи на зустріч їх бажанням, ШНК. згодився, щоби покликати до життя окрему комісію під проводом голови Народнього Комітету, якій ся ґрупа предложить свої постуляти. Та комісія має бути зложена в той спосіб, що Нар. Комітет делеґує до неї 4-ох членів (двох з більшости і двох з опозиції), а крім того споза Народнього Комітету покличеться двох (по одному представникови обох напрямків).

Опісля згідно з постановами Організаційного Статута вибрано 15 членів **Головного Партійного Суду,** до якого увійшли: радн. Вол. [illegible], радн. Юл. Федусевич, дир. Д. Коренець, п. Сем. Козак, д-р Мир. Кордуба, проф. Мих. Бабин, п. Іван Шеремета, п. Іван Мигович, о. ігум. Філяс, д-р Теофіль Окуневський, д-р Миросл. Здерковський, дир. Мик. Заячківський, Мілена Рудницька-Лисяк, д-р Олекс. Марітчак і д-р. Фил. Евин.

Деякі справи, які стояли на порядку нарад, відіслано до згаданої вже окремої комісії.

Годиться ще згадати, що вечером відвідала салю, де відбувався ШНК., польська поліція, яка одначе після докладного провірення леґітимацій опустила салю.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1924 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що вже вислано календарі на адресу ПП. секретарів для слідуючих відділів:

195, 198, 200, 201, 207, 215, 219, 226, 227, 228, 231, 232, 233, 236, 302, 339, 396, 400, 401, 402, 10, 49, 153, 157, 158, 190, 204, 205, 212, 222, 240, 341, 392.

Дня 14. грудня вислано експресом календарі для слідуючих відділів:

11, 17, 26, 33, 47, 50, 68, 75, 80, 92, 115, 131, 141, 197.

Всі повисші вичислені посилки зістали вислані почтою дня 14. грудня. Котрий би з висше згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислания календарів, нехай повідомить адмін. „Свободи".

КОЛЯДИ
і
ЩЕДРІВКИ
на
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
І БОГОЯВЛЕНІЄ
з дадатком
Пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних.
ЦІНА 25 ЦНТ.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НА ГОРАХ МІСТА В ДЖЕРЗИ СИТІ
:—::—: устроює :—::—:
в честь всіх українських письменників
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23. ГРУДНЯ 1923
в DICKINSON HIGH SCHOOL AUDITORIUM,
Newark & Palisade Avenues, - - - - - Jersey City, N. J.
Початок о год. 4. пополудни. — Вступ: $1.00, 75 і 50 центів.
На сей концерт запрашається всіх громадян до як найбільшої участи.
93,95,97,98
КОМІТЕТ.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ
КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА
НА РІК 1924.
ЦІНА - - - - - - - - - 50 ЦЕНТІВ.

КРАЄВИЙ КАЛЄНДАР ТОВ. „ПРОСВІТА" - - - - - - 75 ЦНТ.
СТІННИЙ КАЛЄНДАР
(З портретом Драгоманова)
ЦІНА з пересилкою - - - - - - 30 ЦЕНТІВ
ЗАПИСНИЙ ТИЖНЕВИЙ В 2-ох КРАСКАХ СТІННИЙ КАЛЄНДАР НА РІК 1924. З ЗАЗНАЧЕННЄМ УКРАЇНСЬКИХ І АНГЛІЙСЬКИХ СВЯТ. ЦІНА - - - - - - - - - 25 ЦНТ.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Дотепер в Книгарні Свободи нема инших календарів кроміі тих, які тут проголошуємо. Коли прийдуть які календарі зі старого краю до нашої книгарні, то ми їх проголосимо. Замовлення слати тільки на ті, які тут проголошені.

НОВА КНИЖКА „ЗВУКИ УКРАЇНИ"

Нема на світі кращих народних пісень, як українські. А зложив їх наш нарід в долі й недолі. Веселі вони й сумні. Колиб не було инших доказів, що ми справді культурний народ, то самі ці наші пісні свідчать, що ми любимо красу, добро і правду. А у цім і вся основа цивілізації.

Нажаль, наші народні мельодії не були досі позбирані як слід. В ряди-годи появлялись дрібонькі окрушки з кількох чи кільканайцяти пісень, але поважної спроби, щоб зібрати який-такий комплет, не було.

Аж доперва нашій імміграції припала честь, що між нами появився справді величний збірник українських народних пісень під заголовком „Звуки України" (Melodies of Ukraine). Шістьсот найкращих пісень: гимнів, патріотичних, історичних, побудових, нових і давно забутих, з нотами і повним текстом слів є у тім збірнику!

Пісні, записані найславніщими композиторами, пісні взяті прямо з уст народу, зібрані тут з скрупулятною вірностю. Вигляд книжки такий артистичний, що стане прикрасою у кождій хаті. 400 сторін дрібного, але вельми читкого друку на тривкім, гарнім папери — усе в сильній, полотняній оправі, прикрашеній українськими узорами.

Цей збірник зладжений і виданий звісним нашим педагогом і музиком д. Дмитром Андрейком.

На що не зважився ніхто в старім краю, цього доконав наш громадянин-іміграйт в Америці. Цим виданнєм збірника він положив велику заслугу для цілої України, бо вратував сотки пісень, які з часом могли були піти в непамять.

Він сам надрукував тут вперве 103 пісень, записаних ним в Теребовельщині і Золочівщині.

В збірнику є пісні з усіх сторін, з усіх земель України. Ця книжка має свою вартість на завсіди і вона повинна бути у кождого, хто любить свою українську пісню.

А вжеж певне мусить її мати кождий учитель співу і кождий, що вчиться співати з нот. Ми повинні також подбати, щоби цей збірник був в кождій нашій і публичній бібліотеці, як доказ високої культурности нашого народу.

Не переборщу, коли скажу, що мені видається поява цеї книжки одним з найбільших добутків на нашій імміграції. Потреба тільки, щоб ми уміли оцінити це діло як слід. Кождий з нас розуміє, що виданнє „Звуків України", де зужито 600 „катів" під ноти, коштує велику суму гроший. Це справді відвага видавця, який не дивився на кошт, а тільки дбав о це, щоб дати українській суспільности таку памятку, яка перетриває віки.

Наклад невеликий і коли вичерпається, книжка стане бібліографічною рідкостю. Проте подбаймо завчасу, щоб кождий з нас міг мати цей дуже цінний збірник у своїй хаті.

Коли це пишу то не на те, щоб дати розголос особі д. Андрейкови, але тому, щоб привитати появу великого збірника наших народніх пісень, якого нам вже давно було потреба. Мені і кождому Украінцеви в Америці радість і гордість, що поява цеї книжки дасть свою пайку добра для України.

Чуй-Дух.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З МІННЕАПОЛИС І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК

відограє дуже гарну драму в 3. діях а чотирох відслонах

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

В НЕДІЛЮ, 23. ГРУДНЯ 1923

на гали церковній,

312 University і 6th Avenue, N. E.

Вступ 35 центів.

Діти від 6. до 12 літ по 10 центів.

Початок точно о годині 7.30 вечер.

На се представленнє запрашає всіх

93 КОМІТЕТ.

ХТО ВИНЕН

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він знає або що вміє. Без знання англійського язика Ви похожий на нікого. Учіться його а буде Вам лекше жити. Після нашої легкої методи, Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 46-51

First American Preparatory School, Dept. 46, 210 W. 147th Street, New York City.

ДОПИСІ

ЙОНКЕРС, Н. Й.

В память поляглих.

Дня 25 падолиста с. р. Тов. співацьке ім. Лисенка устроїло концерт в честь поляглих Героїв українських. Чистий дохід із концерту і балю, який відбувся зараз по концерті, призначено частию на місцеву українську гр. кат. Церков, а частию на наших інвалідів, в старім краю. Признати треба, що йонкурські Українці зрозуміли як слід благородну ціль, на яку дохід був призначений, і виповнили простору галю по береги. Концерт, як цілість удався знаменито. Хор мішаний в українських народних строях під управою свого учителя п. М. Фатюка вивязався дуже добре. На спеціяльну увагу заслугує дует п-ни Ю. Гаврильчак (альт) і п-ни А. Семчич (сопран), при акомпаніямент і пянітски п-ни Я. Сполітакевич, — яких публика винагородила щедрими оплесками. Дуже миле і симпатичне враженнє зробив хор, складаючийся із 50 малих шкільних дітий, які чистили, милозвучним а певним голосом співали: „Присягаєм що не спігнем, — доки кайданів не пірвем"... Присутні родичі і гості не могли здержатися від сліз радости і надії на красшу будуність нашу, слухаючи тих слів „присяги" підростаючих нових наших героїв. Зворушений тою „присягою" малих героїв місцевий свьщеник о. В. Сполітакевич, промовив коротко до зібраних слухачів, а порівнуючи поляглих українських героїв з 300 спартанськими героями з під Тернопіле, — завізвав всіх присутних, щоби подібно як малі діти зложили обітницю, що не спічнуть, поки кайданів не пірвуть, — а в доказ своєї волі, щоби зложили жертву на „бій, за світлий прапор твій, за Тебе Україно". — по тих словах дівчата в гарних народних строях перейшлися по галі і зібрали межи присутними гістьми жертви, які радо кождий давав, хотяй не був на се приготований. — Зі збірки призначено на боєвий фонд $28.00, на інвалідів $25.00 на Сироти в краю $15.00 і на Рідну Школу $10.00 які відіслано зараз через нашу Організацію „Обєднаннє". Українців в Йонкерс не много. Се громада маленька, але важненька. Ми бачили Йонкерс все поміж першими громадами чи то в списі національної позички, негайної допомоги, народнього податку, — чи боєвого фонду, так що Йонкерс може справді служить за примір иншим громадам, які на жаль далеко позаду в народній роботі полишилися. Замітити треба, що йонкурська Укр. громада майже чисто Лемківська, —подібно як громада в Шамокин або Олифант, про яких на жаль ніхто віддавна того не чував. — Честь і Слава Вам Українці в Йонкерс, і подяка Вашим трудящим провідникам! Ваша щира народна праця і щедра жертволюбивість най буде заохотою і примірой для других громад, які в так тяжке і люте время мов пяні заснули твердим сном, з якого годі їх пробудити!

Присутний Гість.

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ Л. Н. ВІСТНИКА В АМЕРИЦІ

Всесвітня війна, повоєнний хаос і безладдє, революційні стихії, які від 10 літ держать залізними кіхтями Европу, доконують і добивають у першу чергу культурні надбання поневолених народів.

В сих тяжких часах, і наше видавництво **Літературно-Науковий Вістник** переживає раз у раз матеріяльну кризу, просуваючися з трудом вперед. Усім добре відомо, що ЛНВ, не спирається на ніякі засібні інституції, ані не має таких меценатів, що покривали би недобори. ЛНВістник удержується із самої передплати в краю і заграницею.

Безнастанний спадок польської марки готов захитати істнованнєм журнала, бо виданне кождої дальшої книжки коштує все два, або три рази більше ніж одержано за попередню. Тут не поможе ніяка підвишка і ніяка запопадливість, гроза девалюції висить щодня над головами.

Зарадити сьому може тільки значний зріст передплатників, особливо заграничних, з країв з твердою валютою,—в першій мірі **з Америки**. Тому ми й звертаємось до всіх наших читачів і прихильників з просьбою, приєднувати нам там нових передплатників. Ніякому інтелігентови, робітникови, чи фармерови, не зроблять великої ріжниці у видатках **3 доляри на рік**, за які дістане 12 книжок журнала, що злучить його хоч духово з рідним краєм і рідним письменством. **Триста заграничних передплатників** забезпечить дальший вихід журнала, а чейже таке число інтелігентних одиниць, зацікавлених рідним письменством, знайдеться в Америці. Гроші висилати реджістровано в подвійній коверті. Можна замовляти й попередні річники. Р. 1923 коштує 3 доляри, р. 1922 (8 книжок). 2 доляри.

Просимо також відновляти передплату на 1924 р. і присилати гроші завчасу.

Адреса: **Literaturno-Naukowyj Wistnyk, ul. Czarneckoho 24, Lemberg, East Galicia.**

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошеня до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенєм, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенне одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Ся постанова входить в життя 1. грудня б. р. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошения мають бути присилані до адмістрації „Свободи" 5-6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошеня чи оголошень.

Адм. „Свободи".

Маю богато ріжного рода бизнесів, домів і фармів по приступних цінах до спродажи. Виробляю позички, роблю всякі угоди і контракта. Асекурую від огню доми, меблі, автомобілі і т. и.

WALTER KOSTETSKI,

Notary Public, Business and Real Estate Broker

4353 GERMANTOWN AVENUE, PHILADELPHIA, PA.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповіданнє з часів першої руїни

(Свобідно за **Купером**).

(11)

— І я таке брав під розвагу... що розминемося. Але, як би жінка надіхала, то мене сповістилиб про се гінцем. Мої гінці все доносять до хати, де мене можна знайти. В тім якесь злодійство. Мою Юстину хтось вкрав.

Хтож? — спитав Крупа. Кажеш, що знаєш хто, що якийсь підльвівський коваль. Опікун твоєї жінки, як би не знав, що на того коваля можна покладатися, був би в його руки не дав сего твого скарбу.

— Коваль чесний хлоп, казали мені. Але може й він піддурений. Що то нечиста справа, що Юстину таки взяв якийсь опришок, доказує спосіб, яким її вимантили від опікуна. По мою жінку зголосився до него будь-то би мій післанець. На доказ, що він від мене, показав мій кинджал. Такий кинджал, якого без дуже важної причини ніхто не дасть в чужі руки... А я ніякого післанця не посилав і нікому того кинджала не давав. І не міг дати, бо кинджал не був у мене. Я його лишив там, де під львовом була моя кватира.

— Ко...валь? — Крупа промовив протяжно, позираючи на Павла. — Коваль, що з цілою родиною виїхав зі Львова, щоби поселитися по нашім боці Дніпра?

— Як звеся той коваль? — одночасно спитав Павло.

— Прокіп Корбач, — відповів сотник.

— Корбач?! — крикнув Павло. — Корбач? Вже всьо здогадуюся... А ви діду?

— Сідаймо всі, — старий сказав і сів. — Побалакаємо спокійно і розважно, щоби в поспіху, щоби під першим враженнєм розкриття тайни Корбачів не попсувати діла.

— Що тут розважати?! — крикнув Павло. — Маємо три рушниці...

— У них девять, одинацять! — дід відповів. — Сідайте, побалакаємо. Послухайте мене. Мене воля Божа держить в сім степу. Ти сам, хлопче, сказав, що тебе справив сюди, до мене, Божий палець. Поміг я твоїм дідам, поможу й тобі. Сідайте. Насамперед ти, Павле, розкажи, але яснійше, ніж доси, мені розказував, чого ти тягнеш за валкою і чому ти не смієш пристати до валки?

— Розкажу. Я полюбив дівчину, Марину Бучківну, вона мене. Її опікун запер перед моїм носом свою хату і загрозив, що кости поломить мені, як важуся коли приступити до неї.

— Щож він може мати проти тебе?

— Каже, що я голопятник і вітрогон. Так дуже не збрехав... Але я знаю, що не в тім причина. Він завзявся мати з неї синову.

— Не можеш так зробити, як инші роблять і як я зробив би? — спитав сотник.

— Як?

— Очивидно, як дівчина щиро любить тебе.

— Любить щиро і поклялася, що за иншого не вийде.

— Викрасти дівку! Як справді щиро любить, то втече з тобою.

— Вона так зробить, але поки що сю хвилю відтягає в безконечність. Каже, що присягла Корбачеви і ще комусь невідстати від них аж до часу, коли...

Сотник не дав докінчити.

— Корбачеви?! — крикнув. — Якому Корбачеви? Може тому ковалеви, що взяв Юстину? Ти знаєш його? Знаєш де він? Моя Юстина в него?

— Де він, знаю. У него нема ніякої Юстини.

— Де він?! — кричав сотник, схопившися на ноги. — Веди мене до него! Нехай скаже, де дів Юстину. Нехай покаже мені дорогу до неї!

Павло глянув на старого Крупу. Питав очима, що йому діяти. Говорити, чи ні?

— Сідай, — промовив Крупа, — бо як супокійно не вислухаєш того, що я маю сказати, то твоєї Юстини не дістанеш. Тут потрібна розвага і хитрість. Ми оба, себ то я і Павло, надіюся, видобудемо Юстину з непевних рук, не так Корбача, як.. ну, як його звуть, того його шурина?

— Сави Скрута? — спитав Павло. — Вона в його руках?

— Вона в руках Корбача, але Скрут той пес, що сидить коло неї на сторожи і самому Корбачеви не позволить випустити її.

— Звідки знаєте, що вона в Корбача? — Павло спитав. — Бачили її? Говорив вам Корбач?

— Ти вже забув, що я сказав тобі про той віз, котрого Корбачі ніколи не відкривають, до котрого Скрут нікого не пускає?

— Ви казали, що в тім возі хтось сидить. То була би сотникова?

— Я не сумнівався, що там хтось сидить. Хтось такий, кого Корбач не сміє, або не хоче нікому показати. Тепер, коли чую, що він забрав з собою сотникову, ще й вимантивши її від опікуна, не сумніваюся, що то вона.

— Де вона? Де той Корбач? — кричав сотник. — Не гайнуйте часу балачкою. Ведіть мене до неї!

— Як будеш квапити, як всего того не полишиш мені і Павлови, то, ще раз кажу, жінки не дістанеш. І не побачиш її, хиба небіжку. Як у тебе кров загоряча і збігає, то, ось тут під горбом жерело студеної води, скупай свою голову...

— Отже скажіть, добрий діду, як до неї дібратися?

Крупа хвилю подумав і каже.

— Табор Корбача недалеко. Я обіцяв прийти до него... мабуть завтра. Підемо всі три. Ви оба лишитеся в кущах коло табору. До табору піду я один. Попрошу Корбача на розмову, так щоби при тім не був його шурин. Скажу йому, що Скрут водить його блудом, та що Орленко сам прийшов по свою Юстину. Як він чесний чоловік, то віддасть.

— Він мене не знає, — перебив сотник. — Не увірить, що то я.

— Але Юстина знає тебе. Як вона скаже, що ти справді її муж, то совість Корбача буде чиста.

— А як не схоче віддати?

— Без моєї помочи він відси не рушиться. До пару днів приведу Татар, на котрих можемо покладатися. Возьмуть силою.

— Ідемо зараз?

— Завтра.

— Чому аж завтра?

— Бо я й так обіцяв завтра прийти до него. Буде дожидати мене.

*

Вже смеркало, коли до табору Корбача стали надтягати по одному ті, що вийшли були на польованнє. Перший прийшов старий Корбач, двигаючи сернюка. Потому приходили по одному, по два, сини. Кождий ніс щось, ніхто не вертав з порожними руками.

Вже було цілком темно, коли надійшов Скрут. Він також приніс здорового сернюка. Ще не прийшов один Макар.

— Мабуть задалеко загнався, — сказав батько, коли мати стала непокоїтися. — Прийшли всі, то й він верне.

— Може вполював щось таке велике і тяжке, що не годен так скоро як ми притащити, — замітив наймолодший син.

— Я зразу не хотів говорити, щоби не трівожити вас, — замітив Скрут. — Щоби не тріважити тебе, Марино, — додав зїдливо. — Але тепер, коли його доси нема, мушу сказати. Я попав на тропу татарської ватаги. Сліди татарських постолів були цілком виразні.

— Ти полював з сеї сторони табору. Макар пішов в противну, обійшовши багно, що окружає наш табор, — замітив Корбач, щоби успокоїти жінку, затрівожену оповіданнем Сави.

— Макар робить не одно своїм власним розумом, — сказав на те Сава, — не все придержуючися твоїх приказів.

— Хиба він такий дурний, щоби влізти Татарам в руки? Як ти не зійшовся з ними, то й він...

— Що я не зійшовся, міг бути чистий случай.

— Не плети дурниць. Було нас девять і ніхто не видів татарських слідів, лиш ти один. Макар мабуть вполював якусь велику штуку. Сам не годен притащити, отже лишився коло добичі ночувати, щоби в ночи вовки не розтягнули. В день прийде по нас, щоби ми помогли тащити.

Се успокоїло всіх, тільки одну Марину ні. Всі позасипляли твердим сном, заснув і вартовий при вході до табору. Не заснула тільки одна Марина. Виховзлася з табору і пішла в кущі, де звичайно, точно о півночи приходив Павло на коротку розмову. Нині не прийшов. Ждала більше, ніж годину і вернула до табору хлипаючи. До рана не зажмурила ока. Наслухувала, чи не йде Макар. Але вже займалося на світ, а він не приходив.

— Може справді прийшли Татари? — думала. — Макар не вернув з польовання, Павло не прийшов на розмову... Може оба попали в татарські лика?...

Вже встав Корбач, повставали сини. Корбачева вже поралася коло снідання. Тихо було в таборі. Кождий думав, що Макарови приключилося щось незвичайне. Як би правдивий був здогад батька, що Макар лишився пильнувати через ніч вбиту дичину, то до сеї пори був би таки вже прийшов по братів. Хлопці стояли на боці і радили. По хвили найстарший по Макарі брат, Гнат, приступив до батька і каже.

— Тату, ми вийдемо розглянутися по степу. Може попадемо на тропу Макара, то підемо за нею.

— Підемо всі, відповів батько. — Як Татари справді коло нас, то мусимо вийти в як найбільшій силі.

— І я піду, — сказала Корбачева.

— А під чиєю опікою лишимо табор? — спитав муж. — Може й боронити треба буде...

— Маємо три дівки, що стріляють не гірше, ніж ти, ніж твої сини. Три стрілці можуть довго держати ворога далеко від табору. Як би була яка небезпека, то одна дівчина застромить на сторожевім дереві жердку з хустиною. Стріли і ся хоруговка дадуть нам знати, що наш табор в небезпеці. Тоді вернемо і проженемо напасника, хоч би се був цілий татарський чамбул.

— Нехай і так буде, — сказав Корбач.

За заставою при вході до табору засіла Марина і дві найстарші Корбачівни. Одна Корбачівна вилізла на сторожеве дерево. Марина зобовязалася не впустити до табору нікого, хоч би то був її рідний батько, очивидно, як би ще жив. Корбачева взяла рушницю та разом з мужом, синами і братами вийшла з табору в степ.

— Ти Саво, — промовила, — бачив татарську тропу. Ідиж ти попереду, веди нас. Заведи нас на ту тропу. Нею підемо дальше. Може справді тропа зійдеся з тропою Макара.

Всі пішли за Савою. Ішли скоро, але мовчки. Корбач недовірчиво похитував головою. Нараз, коли вже мали за собою які дві години дороги, Корбач станув вдарив прикладом рушниці об землю і крикнув:

— Досить! Ми бачили богато слідів оленя, серни, кабана, всякої зьвірини. Лиш тої татарської тропи нема, тай нема. Не лиш татарської, але й твоєї Саво! Чи ти взагалі був тут? Ти вже забув, куди ти вчера ходив...

— Дальше ід западови, — Сава відповів. — Тут я попав на тропу сернюка. Я пішов за ним і встрілив. Близко того місця побачив татарські сліди.

— Не казав я, що ти забув, куди вчера ходив. Се тропа того сернюка, котрого я вчера приніс до табору. Не ти, я застрілив його. Ідучи далі за тобою ми тропи Татарина не знайдемо. Хлопці! Підемо тамтуди, може бодай що вполюємо.

— Ні, хлопці! — крикнула Корбачева. — Коли нема тропи Татарина, то буде тропа самого Макара. Мусимо на неї попасти, коли степом обійдемо наш табор. Як знайдемо тропу, то нею зайдемо до Макара. Може справді його тропа зійдеся з татарською.

Сини через хвилю не знали, що робити. Чи послухати батька і йти на польованнє, чи йти за мамою.

— Коли мама доконче так хоче, то підемо за мамою, — сказав Корбач і пустився за жінкою.

— Ви мого проводу вже не потребуєте, отже я лішуся тут, може знов принесу до хати сернюка, або й оленя, — сказав Сава, бачучи, що сестра збочила з напряму, в якім він доси вів цілу родину.

— Ні, Саво! — крикнув Корбач. — Ти бачив тропу Татарина. Може й ми случайно зійдемося з нею. Тоді скажеш нам, чи се та, котру ти бачив. Підеш з нами!

Сава пішов за товариством, але весь час ішов послідний. Ішли так з пів години, не бачучи инших слідів, як самі зьвірячі.

— Я тобі Анно кажу, — промовив до сестри, — що туди нема чого йти. Татарську тропу я бачив по противній стороні. Завернім і йдім далі туди куди я вас вів.

Корбачева станула, не знаючи, що робити. Послухати брата, чи йти далі? Скрут наглив. Нараз затупотіло і попри них майнув олень. Так скоро, що щез з очий ще заки хто встиг стягнути з плечий рушницю.

— Втікає перед вовком! — крикнув Гнат. — Втікло оленяче мясо, за те дістанемо на зиму вовчий кожух.

— То не вовк, то пес. За ним другий. Десь недалеко нас мисливі.

Ще не договорив, як дві собаки в погони за оленем перебігли їх і пігнали дальше. З півтора тисячі кроків від них другий пес, старший від першого станув, вернув пару кроків назад, покрутився на однім місци, водячи носом по землі, та жалісно заскавулів. Молодший пес що вже був щез з очий Корбачів, почув скавулінне свого старшого товариша і також залишив погоню. Вернув, обнюхав місце навкруги старої собаки, й собі став скавуліти.

— Собаки мабуть попали на тропу дуже грубого зьвіра, може й медведя, коли залишили погоню, — промвив Гнат.

—Застрілити собаку!—крикнув Скрут. — Той старий, то пес Голінатого, татарського наймита, нашого ворога. Застрілити оба!

— Ти чого так побілів? — спитала Корбачева, глянувши в лице брата.

— Застрілити собаку! — повторив ледви чутно. — Застрілити, бо вона ще наведе на нас Голінатого з його Татарами.

Підвів рушницю, але не ціляв, бо руки тряслися.

— Не стріляй! — крикнула Корбачева. — Як Голінатий справді спільник Татарів, то його пес покаже нам дорогу до них, або й приведе до нас їх самих. Як він чесний чоловік, то поможе нам знайти Макара... живого, чи мертвого.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НЕБУВАЛЕ! У НАС ДІСТАНЕТЕ ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ 20Ц.

З МНОГИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ - Ціна за книжку

ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З ГРІШМИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ: „SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць падолист 1923 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Габура Евгенія, Кобак Павло, Лацко Іван.
В. 2. Будич Марія.
В. 3. Матлага Анна.
В. 5. Багриновський Антін.
В. 7. Тима Марія, Рос Франко.
В. 8. Барна Андрій, Каршин Іван, Макар Юрій, Стимберський Михайло.
В. 9. Ващук Мартин.
В. 10. Патуляк Петро.
В. 12. Чеплій Михайло.
В. 17. Сітник Василь.
В. 20. Левицький Василь, Прихитко Розалія, Прихитко Яків, Шило Фруська, Семайко Дмитро, Тимоць Мих.
В. 23. Кісик Тома, Возняк Іван.
В. 24. Борашкевич Михайло, Овчар Наталія, Жовняр Анна.
В. 28. Формусяк Олекса, Кофлюк Михайло, Москалик Стефан, Томчук Дмитро.
В. 29. Брезнощак Григорій.
В. 31. Феценко Марія, Феценко Катерина, Кулька Микола.
В. 35. Серповця Іван, Варениця Мих.
В. 43. Ладин Анна, Романовська Марія, Романовський Іван.
В. 45. Винник Михайло.
В. 58. Антонюк Петро, Демкович Марія.
В. 59. Глива Анастазія, Максимів Катерина, Варій Марія.
В. 63. Кучвара Марія, Лечак Михайло, Оресик Анна, Шанайда Марія.
В. 66. Павлик Д. Іван.
В. 67. Думарецький Дмитро, Клівак Анна, Мартинчук Сильвестер, Зборівська Анна.
В. 68. Топоровський Гнат.
В. 70. Безушко Теодор, Штогрин Михайло.
В. 72. Баран Марія, Белень Юлія, Блізневська Марія, Дзюк Марія, Коцан Анна, Ольхова Анна, Панас Анна, Руг Агнес, Слоньовська Софія, Вала Каролина, Задрко К. Каролина.
В. 73. Витяз Михайло.
В. 74. Маланяк Михайло.
В. 76. Дідур Денис, Сенів Василь, Сломушинський Григорій.
В. 77. Яремцьо Марія, Яремцьо Стефан, Мисьо Іван; Новаковський Вас.
В. 78. Ханенчук Микола, Ханенчук Михайло, Ющик Петро.
В. 85. Кучер Микола, Маранич Марія, Сокира Андрій.
В. 86. Нішот Макар, Полівчак Неонелія.
В. 87. Селевач Текля, Вальчишин Йосиф.
В. 90. Амброз Филип, Амброз Ірена, Корбилька Ева, Корбилька Михайло, Лин Анастазія, Пятничанська Софія, Пятничанський Григорій, Солоп Г. Ваврик, Скольська Катерина.
В. 94. Луцишин Анна, Гарасимик Микола.
В. 95. Мич Кароль.
В. 96. Кулявич Гавриїл, Трухман Захарій.
В. 98. Федір Анна, Піданий Іван.
В. 101. Плечій Федір.
В. 102. Сіка Кузьма.
В. 104. Келт Петро, Сцінська Анна.
В. 106. Гавришків Василь, Карвацький Іван, Козак Іван, Пробіжанський Ілія, Саєвська Катерина.
В. 107. Мисник Яків, Новаковський Онуфрій.
В. 108. Бондаровець Агата, Ягнюк Анна, Ягнюк Іван, Колодій Михайло, Ківко Матвій, Мельничин Анна, Момрик Василь, Онисик Катерина, Пантелемон Анастазія, Сковронська Пелягія, Шимонович Анна, Шимонович Йосиф.
В. 112. Лучка Катерина, Притуляк Анастазія.
В. 114. Обаль Антонина.
В. 124. Брутчак Павло, Мелета Анна.
В. 126. Біян Анна, Бубняк Йосиф.
В. 131. Бойко Теодор.
В. 139. Навроцький Іван.
В. 142. Пітула Петро.
В. 143. Петришин Іван.
В. 144. Фурик Василь.
В. 145. Бурка Володимир.
В. 153. Стасяк Софія, Стасяк Іван.
В. 155. Керзецький Іван, Мізерний Марія.
В. 156. Гринців Ілія.
В. 157. Дупла Іван, Гайда Йосиф.
В. 170. Джиджан Ілія, Рудак Пелягія, Попик Онуфрій.
В. 176. Бадан Методій, Дутчак Мик.
В. 179. Білик Микола, Ілечко Дмитро, Стефанів Йосиф, Тиндик Катерина, Тиндик Михайло.
В. 181. Топоровський Гілько, Савка Олена, Савка Микола, Шевчук Павлина, Собецький Микола, Собків Дмитро.
В. 183. Бурдяк Михайло.
В. 192. Федорка Емілія.
В. 193. Филь Марія.
В. 194. Заканич Гавриїл.
В. 196. Литвинюк Юрій.
В. 198. Дроботій Іван, Городник Петро.
В. 200. Дата Григорій.
В. 202. Іванца Марія.
В. 206. Проборівська Текля.
В. 211. Наконечний Василь.
В. 212. Бурка Анастазія.
В. 214. Березовський Дмитро, Паславський Іван.
В. 217. Велитович Іван.
В. 220. Плекан Антін.
В. 221. Демянчук Марія, Демянчук Сава, Джігановський Михайло, Куньо Катерина, Нелипяк Семен, Стефанський Гавриїл.
В. 223. Смаль Анна.
В. 230. Отішик Іван.
В. 231. Сакара Юрій.
В. 232. Сенько Стефан.
В. 233. Ілящат Михайло, Мартинець Антін, Сак Марта, Сеник Іван.
В. 235. Теплий Михайло.
В. 237. Яростовський Михайло, Каспер Теодор, Костира Розалія, Лущак Іван, Щуригайло Іван, Шпір Катерина, Шпір Василь, Волосянська Марія, Ворончак Олена.
В. 242. Андрух Стефан, Гришко Стефан, Гришко Михайло, Ріньо Марія.
В. 243. Маляр Семен, Магір Онуфрій, Скочиляс Антін.
В. 245. Шегеда Олекса.
В. 247. Маєр Іван.
В. 248. Маскула Марія.
В. 249. Пергач Г. Марія.
В. 254. Улан Михайло.
В. 256. Махно Павлина, Махно Яків.
В. 259. Облочинський Петро, Піровиць Катерина, Пірович Казимир.
В. 266. Квас Михайло.
В. 267. Янчак Леонтин, Колосовський Михайло.
В. 269. Полянський Петро.
В. 273. Сута Катерина, Сута Семен.
В. 276. Марковян Марія.
В. 278. Гавришків Параскевія.
В. 280. Запотічний Григорій.
В. 282. Дембіцька Анастазія, Федорчук Григорій, Хвалюк Іван, Пецко Василь.
В. 283. Коваль Павло.
В. 285. Білик Михайло.
В. 286. Барна Теодор.
В. 288. Хемій Стефан.
В. 290. Кульчицька Олена.
В. 292. Фрайнд Д. Вілліям, Золочівський Павло.
В. 293. Фікташ Анна, Небле Валерія.
В. 296. Красіцький Іван, Мілко Йос.
В. 300. Дида Петро, Мичковський Михайло.
В. 308. Брегин Марія, Івасишин Катерина, Івасишин Максим.
В. 316. Балух Микола, Бойко Микола, Клодзінський Іван, Квасниця Гаська; Матковський Михайло, Матвішин Стефан, Сенишин Петро, Скорбач Вас.
В. 320. Дицький Юліян.
В. 324. Самбір Марцеля, Вишиванюк Анна.
В. 330. Рижак Федор.
В. 332. Данилюк Марія, Турянська Марія, Турянський Іван, Зайшла Анна.
В. 338. Данькевич Катерина, Малинчак Михайло; Мищишин Анеля, Мищишин Іван.
В. 354. Врубліцька Марія.
В. 357. Кретів Розалія, Кретів Юрій.
В. 363. Михалюк Анастазія, Михалюк Петро.
В. 364. Лев Мокрина, Старявський Дмитро, Занько Анна.
В. 365. Круба Іван.
В. 367. Чолій Онуфрій.
В. 369. Пиц Катерина, Пиц Іван.
В. 370. Яневич Микола.
В. 380. Шехович Франко.
В. 385. Сопотюк Евдокія, о. Титар І. Володимир.
В. 388. Блоховський Стефан, Брегелевич Юлія.
В. 401. Шевцов Филимон.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Новак Фемій.
В. 18. Івах Теодор.
В. 44. Худик Микола.
В. 61. Бобер Мих., Ярчак Михайло.
В. 62. Василяк Григорій.
В. 63. Ленко Юстина, Ленко Андрій.
В. 65. Лохайовський Михайло.
В. 83. Лабяк Михайло, Лабяк Марія.
В. 95. Морикін Юлія, Морикін Михайло, Кобрин Михайло, Ковальчук Семен.
В. 102. Лешик Василь.
В. 103. Крук Стефан.
В. 112. Терелецька Катерина.
В. 117. Боднар Петро.
В. 127. Кльован Іван.
В. 144. Жуковський Михайло.
В. 146. Берлядин Іван.
В. 155. Томаш Марія.
В. 164. Мурикін Ілія.
В. 178. Баран Андрій, Кіт Михайло, Петрачкович Роман.
В. 183. Рашковецький Іван.
В. 201. Тенетило Роман.
В. 217. Готра Кирило.
В. 219. Гела Андрій.
В. 221. Хоптяк Теодор, Олексій Іван, Пилипів Микола.
В. 235. Бобак Марія, Бобак Павло, Пеліяничко Михайло.
В. 237. Шуригайло Розалія, Шуригайло Михайло.
В. 249. Юрчак Антоніна.
В. 268. Дяківський Микола, Орляк Михайло.
В. 271. Жавка Катерина.
В. 273. Саганович Іван.
В. 321. Сербин Юстина.
В. 355. Шипа Олекса.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. Гела Андрій.
В. 48. Прось Володимир.
В. 62. Сербин Юстина.
В. 68. Лесняк Юрій.
В. 70. Онуфрів Володимир.
В. 118. Кміть Іван.
В. 130. Гуцалюк Михайло.
В. 130. Коритко Василь.
В. 171. Клован Іван.
В. 177. Гогун Кирило.
В. 179. Клим Раймонд, Кульчицький Михайло.
В. 217. Дмитрів Яків, Квасниця Марія, Квасниця Анастазія, Василишин Катерина.
В. 233. Курик Ефимія.
В. 245. Морозко Іван.
В. 259. Кулинич Марія, Кулинич Іван.
В. 289. Архитко Павло.
В. 301. о. Кушнір Лев.
В. 344. Присташ Елисавета, Присташ Теодор.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Смалець Варвара, Смалець Іван
В. 7. Яцканич Анна, Яцканич Теофіль, Яцканич Іван.
В. 14. Марціновський Станислав.
В. 29. Волосонович Михайло.
В. 41. Завійський Тимко.
В. 42. Яськів Тріщ Гнат, Денис Анна.
В. 45. Лівач Йосиф.
В. 57. Ропіцький Осип.
В. 63. Гричик Андрій.
В. 70. Гонь Данило.
В. 73. Крутий Василь, Миськів Михайло, Сотник Михайло.
В. 77. Ривак Данило.
В. 85. Мартиняк Семен.
В. 97. Ковалів Анна.
В. 111. Куземчак Антін.
В. 113. Завійський Ілько.
В. 139. Настасівський Михайло, Пахолок Андрій.
В. 151. Параня Брощак.
В. 161. Лаврик Микола.
В. 178. Петричкович Іван, Пийко Марія.
В. 192. Кузняк Василь.
В. 194. Малинович Павло.
В. 199. Сиданич Олекса.
В. 213. Мельник Іван.
В. 216. Семчишин Катерина, Вишньовська Текля.
В. 219. Блага Марія, Благий Іван, Заморський Роман.
В. 220. Демцьо Григорій.
В. 221. Кобелюх Юстин.
В. 230. Приліпська Марія, Присташ Христина.
В. 234. Музика Василь.
В. 238. Силінський Юрій, Волощук Ілія.
В. 247. Ханик Анастазія, Ханик Василь, Мацей Іван, Смиковський Павло, Шатинський Михайло.
В. 268. Баглай Павло, Грицишин Микола, Пелех Мартин.
В. 316. Буцовська Варвара, Хороша Анна, Хороший Іван, Лівуш Катерина.
В. 317. Воронцук Володимир.
В. 367. Лесів Федір.
В. 369. Хомин Лука.
В. 379. Шевчук Григорій.
В. 384. Подола Петро.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 14. Букатчук Анна, Букатчук Василь, Курик Ефимія.
В. 23. Баюс Стефан.
В. 36. Квасниця Марія, Квасниця Анастазія, Василишин Катерина.
В. 44. Багнюк Дмитро.
В. 57. Сокольський Мирон.
В. 70. Мигаль Анастазія, Мигаль Іван
В. 73. Гогун Кирило.
В. 76. Присташ Елисавета, Присташ Теодор.
В. 168. Космина Марія, Космина Іван
В. 219. Гела Андрій.
В. 229. Нісевич Катерина, Нісевич Дмитро.
В. 241. Косців Лев.
В. 245. Шумський Данило.
В. 281. Гуль Татіяна.
В. 283. Софінський Пилип.
В. 321. Сербин Юстина.
В. 338. Лабойко Ольга.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 29. Юкас Михайло.
В. 63. Бобак Розалія, Крижандовський Іван.
В. 108. Віркійовська Катерина.
В. 170. Бумба Микола.
В. 239. Вислоцький Марко.
В. 291. Грецула Анна.
В. 338. Солян Тимко.
В. 384. Карп Григорій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця жовтня 1923 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	14.067
В місяци падолисті 1923 р. принято нових	288
В місяци падолисті 1923 р. принято наново	46
В місяци падолисті 1923 р. принято з переступними листами	24
В місяци падолисті 1923 р. прийшло з інших кляс обезпечення	13
Разом	14.438
В місяци падолисті 1923 р. суспендовано	61
В місяци падолисті 1923 р. відійшли з перест. листами	25
В місяци падолисті 1923 р. відійшли до інших кляс обезп.	13
В місяци падолисті 1923 р. померло	9
Разом	108
З кінцем місяця падолиста 1923 в У. Н. Союзі було повнолітних членів	13.330

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ І КЛЯС СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В класі D на $100	11
В класі А на $250	313
В класі АА на $500	4.465
В класі В на $750	581
В класі С на $1000	8.800
В класі ВВ на $1500	144
В класі СС на $2000	16
Разом	14.330

НА СВЯТА

пересилаемо гроші почтою і телеграфічно та доручуємо в короткім часі готівкою в

АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ

на послідній почті замешкання адресатам.

СПРОВАДЖУЄМО

з краю родини і кревні. Для тої цїли зладжуємо потрібні документи.

ПОВЕРТАЮЧИХ

до краю відсилаємо найліпшими кораблями.

Продаємо шифкарти по цінах приписаних Корабельними Лініями.

Полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голосіться по близші інформації до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

Лічнича сила є в Вас
Лікарем є пан Час
Природа є робітник
Хиропрактор помічник.
ДР. А. БОРАК.

Коли так справа мається, то чого терпіти? Чому не піддатися природним лїченням свому знаному хиропракторови і вернути до здоровля?

ДР. АНДРЕЙ БОРАК
210 EAST 17TH STREET
NEW YORK, N. Y.

Понеділок, середа, пятниця від 10-тої до 8. вечер. Вівторок, четвер, субота від 2. до 8. вечер. Неділя від 10. до 1.

РАТУЙ ПИЯКА

Цілком даром удїлюємо поради як можна самого себе або другого відзвичаїти раз на все від пиятики. Залучіть кілька марок і пишіть ще днесь до нас. Адресуйте: RADIO LINIMENT CO., 115 E. 105th St., New York, N. Y. 90-99

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА

за місяць падолист 1923.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 5. Бреславська Марія.
В. 8. Песцк Анна.
В. 10. Шкурат Петро.
В. 20. Добуш Володимир.
В. 23. Рубас Марія, Несторяк Евгенія.
В. 24. Борушкевич Богдан, Борушкевич Іван, Яцук Іван, Яцук Михайло, Яцук Микола.
В. 29. Гловацький Іван, Леякусь Теодор, Мандзяк Микола, Мандзяк Дан.
В. 31. Феценко Дмитро, Пограничний Йосиф, Скриньковський Петро.
В. 34. Чмерид Марія, Чмерид Стефанія.
В. 38. Пишняк Павлина, Саварин Мирослав.
В. 40. Томе Катерина.
В. 53. Шпкула Наталка.
В. 58. Дидовяк Михайло.
В. 59. Глива Евгенія, Глива Марія, Глива Анна, Глива Григорій, Варій Параскевія.
В. 62. Бончак Марія.
В. 63. Кучвара Анна.
В. 70. Гаврилюк Мирослав, Гаврилюк Евгенія, Гаврилюк Ольга, Безушко Омелян, Безушко Одарка.
В. 72. Баран Андрей, Баран Петро, Руг Стефанія, Руг Франко, Здерко Антін, Здерко Мирослав, Здерко Іван, Здерко Анна, Здерко Франя, Ольхова Анна, Руг Станіслав, Вала Марвін.
В. 76. Шумський Петро, Шумський Михайло.
В. 81. Крисоватий Йосиф.
В. 82. Пивинська Ванда, Пивинський Владислав.
В. 85. Процко Іван, Процко Володимир, Процко Ольга, Процко Йосиф.
В. 87. Селивач Юлія, Селевач Іван, Мицьо Марія, Сухина Марія, Сухина Михайло, Сухина Антін.
В. 93. Бабій Іван, Бабій Марія, Бабій Дмитро, Сомик Іван, Сомик Стеф.
В. 94. Манастирська Юлія, Манастирський Петро.
В. 96. Деревня Геньо, Рудек Йосиф, Собиль Олена, Шугайло Іван, Шугайло Анна.
В. 99. Лесюк Іван, Лесюк Марія, Данько Анна, Данько Марія, Данько Юрко, Данько Катерина, Данько Зофія
В. 102. Бусько Мих., Микитюк Іван.
В. 104. Козак Стефанія.
В. 105. Козирська Розалія.
В. 108. Онисик Іван, Онисик Стефанія, Онисик Наталка, Пантилимон Володимир, Марущак Юлія, Малецька Катерина, Малецький Дмитро, Малецький Михайло, Малецький Стефан, Малецький Іван.
В. 112. Банас Агнеся, Банас Михайло
В. 118. Цвік Анна, Цвік Михайло, Цвік Марія, Цвік Іван, Енрієвська Станислава, Сарахман Анна, Сарахман Дмитро, Станько Іван, Вуйцік Іван.
В. 121. Фалінський Ярослав.
В. 123. Драган Іван.
В. 124. Мелета Марія, Мелета Михайло, Бруцяк Михайло.
В. 136. Винник Іван, Винник Василь.
В. 137. Дроботій Володимир.
В. 146. Ферлей Елисавета.
В. 155. Добрянський Стефан, Добрянський Василь, Ласів Анна, Ласів Катерина, Ласів Анастазія, Мізерна Анна, Мізерна Катерина; Кержецький Василь, Кержецька Марія.
В. 161. Коваль Емилія, Коваль Мих.
В. 163. Курко Катерина.
В. 170. Довгопола Ольга.
В. 177. Гогун Андрей, Гогун Апольонія, Гогун Емилія.
В. 179. Робак Володимир, Тустановський Василь, Трунко Лев.
В. 181. Савка Дмитро, Савка Іван.
В. 182. Куча Олена.
В. 213. Скарбовський Петро.
В. 214. Березовська Марія, Березовська Катерина.
В. 218. Грицик Станислав, Матильська Марія, Матильський Леон, Матильський Іван, Матильський Йосиф.
В. 224. Іванишин Вилиям, Іванишин Альберт, Іванишин Генрій.
В. 234. Брода Марія, Задорецька Анна.
В. 237. Костира Ілія, Шпир Теодор, Шпир Олена, Шуригайло Ольга.
В. 239. Цупер Анна, Нагірний Стефан, Нагірна Марія, Нагірна Анна, Нагірний Петро, Нагірна Павлина.
В. 245. Бейгер Евген, Бейгер Богдан, Войтович Володимир.
В. 251. Бліщ Юрко, Бліщ Мирон, Мигас Михайло, Мигас Іван, Мигас Вас.
В. 252. Социнщь Татіянна.
В. 259. Гірняк Иоанна, Митьо Владя, Митьо Антін, Митьо Олена, Облочинська Марія, Облочинський Володимир, Перович Василь, Перович Анна, Облочинська Анна.
В. 267. Янчак Мирослав.
В. 272. Пархуць Володимир, Пархуць Михайло.
В. 276. Морквян Олена, Морквян Михайло, Морквян Теодор, Стефанович Б. Теодозій, Шведюк Олена.
В. 282. Дембицький Петро, Дембицька Марія.
В. 294. Данилик Іван, Данилик Марія, Федірко Анастазія, Федірко Ольга, Федірко Стефанія.
В. 300. Козій Марія, Козій Зофія, Козій Розалія.
В. 316. Бойко Дмитро, Дорофей Гаська, Дорофей Доська, Горега Дмитро, Івашків Андрей, Івашків Володимир, Івашків Анна, Яцула Стефан, Яцула Марія, Яницький Володимир, Куца Анастазія, Квасниця Доська, Квасниця Анна, Мачинська Катерина, Новак Анна, Новак Іван, Олійник Едвард, Падучак Петро, Падучак Марія, Наснак Йосифа, Пасняк Павло, Завацька Марія, Юрків Анна, Юрків Катерина.
В. 324. Самбір Анна, Самбір Евгенія, Самбір Ольга, Вишиванюк Аделя.
В. 332. Балицький Михайло, Балицький Йосиф, Балицький Стефан, Балицька Олена.
В. 338. Бачинська Марія, Данькевич Михайло, Данькевич Володимир, Іванишин Марія, Іванишин Володимир, Салак Катерина, Ваверчак Петро, Ваверчак Іван, Ваверчак Микола, Маленчак Павло, Маленчак Михайло, Маленчак Анна, Маленчак Марія, Маленчак Петро, Маленчак Анеля.
В. 351. Борак Ольга, Борак Евгенія, Гупайло Янина, Гупайло Стефан, Стецяк Михайло, Стецяк Марта, Стецяк Зофія, Галькович Марія, Галькович Анна, Галькович Василь, Галькович Петро, Гудз Григорій, Гудз Іван, Гудз Алєксандер, Гудз Стефанія.
В. 364. Стойка Анастазія, Стойка Ольга, Стойка Анна.
В. 369. Колтун Михайло.
В. 370. Сампара Анна.
В. 385. Пасічник Володимир, Сопотюк Стефан, Сопотюк Іван, Сопотюк Олена.
В. 388. Бобяк Стефан, Пазюк Стефан, Пазюк Анна, Пазюк Катерина, Пазюк Василь.

НАНОВО ПРИНЯТІ:

В. 112. Терлецька Марія, Терлецька Анна.
В. 136. Тимчук Михайло, Тимчук Едвард.
В. 276. Деденько Марія, Матіяшовський Іван.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 118. Кміть Володимир.
В. 130. Гуцалюк Ольга, Захарків Анна.
В. 219. Стахура Михайло.
В. 344. Присташ Павло, Присташ Микола, Присташ Олена, Присташ Анна.

СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Ясканич Анна, Рош Теодор.
В. 58. Галак Іван.
В. 63. Кучвара Марія.
В. 234. Музика Стефан.
В. 237. Стецула Мирон.
В. 276. Федусько Микола, Федусько Анна, Фізор Михайло, Фізор Марія, Сусин Ілько, Сусин Микола, Сусин Василь, Сусін Петро.
В. 316. Хороший Михайло, Хороша Олена, Хороша Марія, Буцовський Едвард, Буцовська Олена.
В. 326. Мечніковський Франко.
В. 388. Пазюк Марія.

ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ (КАРТИ):

В. 14. Букатчук Іван.
В. 70. Мігаль Михайло.
В. 76. Присташ Павло, Присташ Микола, Присташ Олена, Присташ Анна.
В. 133. Стахура Михайло.
В. 168. Космина Катерина.
В. 174. Захарків Михайло.
В. 241. Косців Стефанія, Косців Юлія, Косців Богдан.
В. 245. Шумський Василь, Шумський Стефан.

ПОМЕРШІ:

В. 91. Гальчак Ева.
В. 274. Бодак Антін.
В. 276. Морквян Анна.

Зіставленнє рекордів Молодечого Департаменту У. Н. Союза:

З кінцем місяця жовтня 1923 р. дітей обезпечених в Молодечім Департ. У. Н. Союза було	7.171
В місяцю падолисті принято нових	274
В місяцю падолисті принято наново	6
В місяцю падолисті принято з переступними листами	8
Разом	7.459
В місяці падолисті суспендовано	21
В місяцю падолисті відійшли з переступними листами	14
В місяцю падолисті померли	3
Разом	38
З кінцем місяця падолиста 1923 в Молодечім Департаменті У. Н. Союза було обезпеч. дітий	7,421

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця падолиста 1923 р. повнолітних членів	14.330
Дітей членів	7.421
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі	21.751

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць падолист 1923 як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (грудня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця міс. грудня 1923 р., то в січни 1924 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци падолисті 1923 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци грудни 1923 р. бо на другий місяць, то є в січни 1924 р. стратилиб всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ПОДОРОЖУЮЧИ
між УКРАЇНОЮ і НЮ ЙОРКОМ
через
ДАНЦІГ або ГАМБУРГ
на славних „О" кораблях
ROYAL MAIL
Знаменита обслуга і кораблі дуже часто курсують.
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York City

ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА
„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"
Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.
В сій штуці виступає 22 особи
ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.
Замовлення слати до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники
(по східній і західній стороні Шікаго або околиці звертайтеся, телефонуйте до МУЗИКИ і вощадіть гроші.
2107 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 & 4253

ВИКАЗ НАРОДНОГО ПОДАТКУ

від дня 24. жовтня по день 30. листопада 1923.

1) Ірі, Па., бр. св. Петра і Павла, пер. М. Пелеський. 2.25
Зложили: Т. Сатишур 50 цнт.; Н. Гаврилів, В. Гаврилів, І. Пелеський, М. Пелеський, В. Томс, Г. Бекера, П. Вітковський по 25.
2) Бентлейвил, Па., бр. св. Арх. Михаїла, пер. І. Фарияяк. 1.20
Зложили: І. Фарияяк, О. Мороз, Н. Мороз, П. Яніцький, Д. Щепко по 25 ц. (пересилка 5 цнт.)
3) Шікаго, Ілл., від Провидіння, пер. о. Н. Сіменович. 7.00
(Виказ не надійшов).
4) Мікіс Ракс, Па., бр. св. Володимира, пер. А. Гальчак. 13.00
Зложили: О. Косяк 1.50; Н. Рудавський, Г. Варан, А. Гальчак, М. Гаврік, Г. Лозик по 1.00; М. Кумучка, С. Козак, В. Рудавський, С. Солончак, Н. Думіч, В. Брона, П. Файферович по 25 цнт.; В. Пекан, І. Танюк, Д. Яніцький по 75 цнт.; Д. Сидір, Ю. Возничак, М. Караман по 25 цнт.
5) Питсбур, Па., від п. Ягели, пер. В. Шабатура (б. фонд). 2.00
6) Вунсакет, Р. Ай. від громадян пер. І. Кушнір (збірка на весілю у п. Василя Копитка) боєвий фонд. 8.50
Зложили: В. Копитко 2.00, А. Шкець, С. Виспянський, І. Янчишин, М. Чагарин, Н. Лотоцький, В. Гупало по 1.00; І. Кравець 50.
7) Обурн, Н. Й., від Запорожської Січи, від. 283 У. Н. Союза, переслав Макс. Деміга. 1.75
Зложили: П. Яськів, И. Сінкевич по 50 цнт.; В. Єднак, І. Щербій і Д. Васильський по 25 цнт.
8) Джемейка, Н. Й., бр. св. Юрія, пер. О. Олександрович. 4.25
Зложили: Т. Сташків, С. Гобер по 1.00; Т. Мицьо 75 цнт.; В. Воробець, С. Іванків по 50 цнт.; М. Воробець, М. В. по 25 цнт.
9) Пеорія, Ілл., тов. Укр. Робітників, переслав В. Бігун. 3.25
Зложили: А. Ватюк 1.00; А. Батюк 50 цнт.; В. Бігун, А. Плачковський, А. Бігун, А. Куш, Н. Плачковська, М. Налич, Р. Оніщук по 25 цнт.
10) Джерзи Сити, Н. Дж., Укр. Січ, від. 170 У. Н. Союза, переслав Г. Павлик. 23.75
Зложили: М. Цаповський, І. Хмужинський, В. Косців по 3.00; І. Кругляк, С. Олексин, П. Сілецький по 1.75; Іван Швець 2.00; З. Гречин, Д. Кальба, П. Кречковський, стар., А. Кругляк, Н. Мнорек, Т. Цінурчин, І. Савчин, М. Стрівка, С. Кулик по 50 цнт.
11) Бофало, Н. Й., тов. ім. о. Нижанковського, переслав І. Сидорович. 28.00
Зложили: дві збірки тов. ім. Нижанковського 21.25, о. К. Курило, Т. Ленський по 2.00; І. Сидорович 1.25; М. Прищлівський, В. Горгота по 50 цнт.; Т. Сукмановський, С. Макух по 25 цнт.
12) Ню Йорк, Н. Й., Запор. Січ, від. 117 У. Н. С., пер. П. Перей. 10.25
Зложили: В. Хома 1.00; П. Зубрицький 75 цнт.; І. Демкович, І. Семан, М. Ганьчишин, Н. Старущак і Й. Чміль по 50 цнт.; І. Тронар, Лотоцький, П. Шкрибайло, М. Смолій, Г. Мовчан, И. Деревянка, Г. Дерек, В. Венгер, Г. Стефанишин, А. Яблонський, В. Кшивінський, С. Кучма, Д. Сеньків, І. Костецький, Ф. Лашкевич, М. Ковальчук, В. Кожух, П. Барила, С. Малерський, В. Лазута, Т. Качмар, В. Зиблікевич, І. Хома, П. Перей по 25 цнт.
13) Ню Йорк, Н. Й., бр. св. Андрея, переслав М. Гандзюк. 9.75
Зложили: Т. Гнат 2.00; Блют Вас. 1.75; Ф. Малищак, Т. Маюк, І. Гнатяк по 1.00; І. Лазорчук 50 цнт.; І. Данилюк, Д. Павлик, Д. Биндас, С. Свентковський, М. Стирка, Т. Биндас, Н. Фединяк, М. Гандзюк по 25 цнт.
14) Спрінг Валей, Н. Й., тов. Просвіта, пер. К. Ількiв. 3.25
Зложили: С. Чавус 75 цнт.; К. Ільків, А. Кашинський, М. Терпелинець, І. Брега, Д. Гнилишин, І. Кріль, П. Мирдак, О. Мельник, І. Порубалюк, К. Роговський по 25 цнт.
15) Филаделфія, Па., о. М. Кузьмак. 5.00
16) Гестінгс ан Гудсон, Н. Й., від громадян переслав о. В. Сполітакевич. 2.75
Зложили: В. Фридрик 1.00; Д. Собчак, І. Мурайко по 50 цнт.; С. Фридрик, Наранька Мадий, К. Переп по 25 цнт.
17) Питсбург, Па., бр. св. Юрія, переслав С. Дзюба. 5.25
Зложили: С. Дзюба, М. Дербіш, М. Федорів, Н. Куницьо, І. Дмитрович, П. Попадин, Т. СеРнько, І. Мусур, Н. Струсь, М. Лейбик по 50 цнт.; С. Дутковський 25 ц.
18) Филаделфія, Па., бр. св. Петра і Павла, пер. М. Заичук. 8.00
Зложили: Ю. Процик 3.00; П. Заборовський, Сивуляк Мих. по 1.00; М. Бурий 50 цнт.; І. Олійник, С. Плетеницький, С. І. Маньків, К. Крисс, П. Солонника по 25 цнт.; два безіменні по 50 цнт.; оден 25 цнт.
19) Филаделфія, Па., бр. св. Георгія, переслав М. Заичук. 6.75
Зложили: М. Прищляк 3.00; Н. Захарко, Г. Хмелик по 1.00; Т. Кирвавич 75 цнт.; І. Аркатин 50 цнт.; Я. Кучірка, Н. Наконечний по 25.
20) Гавстон, Тексас, від громадян переслав М. Балабан. 28.00
Зложили: Михайло Балабан 15.00; Дмитро Куріца 6.50; Григ. Пиндус 3.00; Павло Барабаш 3.00; пані А. Пиндус і п-ні М. Балабан по 25 цнт.
21) Йонкерс, Н. Й., бр. св. Арх. Михаїла, переслав Я. Вондаляк. 4.25
Зложили: П. Федорко; Я. Вондаляк, М. Проздь, А. Дроздович, С. Окорма, С. Дуліпа, Р. Коцур по 50 цнт.; М. Нап, Д. Варян, Г. Ізбанський по 25 цнт.
22) Елизабет, Н. Дж., Запорожська Січ, від. 234 У. Н. Союза, переслав К. Пілат. 6.00
Зложили: В. Скоренький 1.00; С. Мотла 75 цнт.; І. Кісцюк мол., С. Солтицький, Н. Ільків по 50 цнт.; Ю. Гаврищук 75 цнт.; Г. Кісцюк ст., Г. Рудницький, М. Костишин, К. Пілат, Ю. Нитковський, Т. Кищук, Д. Гобер, Ф. Робець по 25 ц.
23) Ню Йорк, Н. Й., Лев Посацький. 1.00
24) Джерзи Сити, Н. Дж., бр. св. Івана Хрест., переслав В. Гіль. 19.50
(Дальше буде).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Йосифа Федюка, родом з Гостів, пов. Товмач, Гал. Перебував довгий час в Филаделфії, Па. Хтоби про него знав або він сам, прошу зголоситися на адресу: 91-93
NICHOLAS MARKEWICZ,
1610 Dorothy St., Scranton, Pa.

ПОШУКУЮ Івана і Трохима Мандзевських з села Голець, пов. Калуш, Галичина, котрі виїхали ще в 1912 році до Америки і не дають про себе чути. Хтоби за них знав або вони самі, прошу повідомити: Nicholas Dzundza, 79 Lawrence St., Astoria, L. I., N. Y. 93-94

ПО ПРИЧИНІ слабости, продається делікатесен і лонч-рум в гарній фабричній околиці з двома кімнатами. Продається дешево. Голоситися від ч. 686 — 11th Avenue (49th St.), New York City. 93-94

Жена РУЗЯ КУЗНЯК пошукує свого мужа Василя, котрий зіставив її і дітий тому 5 місяців. Хто знавби о нім або він сам, прошу подати його адресу, або нехай сам повідомить чи буде платив розмет до У. Н. Союза, на адрес: Nykolas Nimyj, P. O. Box 588, Herkimer, N. Y.

КОНКУРС.

Треба СЕЙЧАС характерного, тверезого, вірующого дяко-учителя; мусить бути добрим дірігентом; мати свідоцтва від священиків. Плата добра, після умови. 93-95
St. Michaels Ukrainian Cath. Church, New Haven, Conn.

НА ПРОДАЖ гросерія і бучерня в дуже добрій околици між Українцями. Доходу тижнево від $450 до $500. Спродам за дешеву ціну по причині недуги. Голоситися прошу до: 91-93
MICHAEL EDYNAK,
200 Heald St., Wilmington, Del.

ГРИБИ З УКРАЇНИ

товсті, чисті, здорові, сушені гриби, щойно прийшли з України.
3 фунтова пачка $4.50
5 фунтова пачка 7.50
Замовляйте. Моней ордер виписуйте на адресу. 90-95
SICHOWY BAZAR, Inc.,
34 East 7th St., New York, N. Y.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталог до:
UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Tel. Stuyvesant 2097
ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
перенiс свій офіс на
215 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14. улицею
Приймає що дня від 9—12; 6—8.
В неділю від 9—1.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і міхурних недуг, віскаленне нервів, ревматизм, етс. нервові і хроніні недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

ЗДОРОВЛЄ—НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ

Хиропрактика не знає медицини ні ножа.

Хорі на всякі, навіть на занедбалі або застарілі слабости, як недуги жолудка, серця, легких, печінки, нирок; хорі на ревматизм, на заворот голови, ослаблення зору, слуху, мови, нюху; хорі на ріжного рода полові недуги, а також на мужеську немічь та на всякі жіночі слабости і долегливости — не тратьте надію. У всіх — навіть найтяжших недугах можете віднайти здоровлє при застосованню способів і метод які подає Хиропрактика.

Природа найсильнійший лікар!
Ніколи не є за пізно!

За помочию Хиропрактичної методи ми є в силі Вам доказати про Ваші недуги і причини Вашого недугу без вашого оповідання. Nerve tracing і palpation вкаже точно. Переконайтеся не хотячи ані цента. На всякі питання відповідаємо також і листовно. Інтересовані листовно можуть залучити марку на відповідь.

ОГЛЯДИНИ ДАРОМ
DRS. MILLER AND STARRS
CHIROPRACTORS
Palmer Graduates
49 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Години від 9. до 1.; від 2. до 8. вечер. Неділі і свята: від 10. до 1.
ФІЛІЯ:
142 WARD ST., PATERSON, N. J.
Понеділок, середа і пятниця від 9. до 8. Свята і неділі від 10. до 1.